

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

III. De Simonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Noni. quando procedendum fit per inquisitionem. h. d.
Per inquisitionem criminale iudicium instituitur, cum precedente diffamatione a, ac quasi denunciante fama, de crimine iudex inquirat. Constitutum est enim, ne criminum facilis nimis sit obiectio: ut sicut ad accusationem legitima procedere debet inscriptio, & b denunciationem charitativa monitio: ita & inquisitionem clamorosa insinuatio e procedere debeat.

Confessus crimina coram inquisitore, non poterit confessionem suam eo prae-textu revocare, quod non processerit fama inquisitionem. h. d.

Siquis d tam, postquam coram eo, qui contra ipsum super certis criminibus inquisitor deputatus fuerat, eadem crimina confessus fuerit, frustra postmodum eo prae-textu confessionem suam impugnat contendet, quod super eisdem criminibus non fuerit antea diffamatus.

Si iudex processerit non excipiente inquisito de non diffamatione, processus tenebitur. h. d.

Idem etiam erit e, si is, cui contra te commissi super certis criminibus fuerit inquisitio, te praesente, neque quicquam super hoc excipiente, infamiae inquisitione, ommissa ad veritatem eorumdem criminum inquirendam processerit. Nec enim processum huiusmodi, eo quod non fuit de infamia primitus inquisitum, ulterius impugnat poteris.

Si crimen opponatur excipiendo, non est necessaria inscriptio. h. d.

Accidit autem interdum, ut alicui nec accusando, nec denunciando, nec inquirendo, sed excipiendo crimen opponatur, ut puta f, cum quid obicitur, ut quis ab accusatione, vel testificatione repellatur: quo casu non erit inscriptio necessaria.

Non est necessaria inscriptio, si crimen obijciatur, ut quis ab officio vel beneficii affectatione excludatur: quo tamen casu si post confirmationem opponatur, deficiens in probatione puniatur poena extraordinaria. h. d.

Sed q an, si propterea crimen opponatur, ut quis a promotione officii, vel beneficii affectatione excludatur, necessaria tunc sit inscriptio? Et proditum est, si ante confirmationem obijciatur, non cogi quenquam inscribere: quia crimen hoc modo probatum promovendum quidem impedit, non tamen iam promotum dejicit. Post confirmationem vero, cum scilicet ordinandus fuerit aliquis, aut etiam consecrandus, quia & ab obtinendo repellit, & ab obtento dejicit, ad extra ordinariam poenam secundum arbitrium iudicis citra vinculum inscriptionis, & defecerit in probando, est excipiens attingendus.

DE DVPLICI PURGATIONE.

TITVLVS II.

Quid fit purgatio & quatuorplex. Et quod vulgari purgatio est penitus improbara. h. d.

Contingit etiam interdum, ut licet adversus criminiosum nec accusator consistat, neque testibus, aut propria sit confessione convictus, ita tamen alicujus criminis, vel maculae publica laborat infamia, quod super manifesta ferè nota eidem purgatio fit inderenda. Est autem purgatio, demonstratio innocentiae super obiecto crimine. Purgationis duae sunt species h, vulgaris scilicet, & Canonica. Vulgaris purgatio est, quam vulgus vel invenit, vel sequitur: ut, cum aqua frigida, vel candentis ferri, vel singularis certaminis quis subit iudicium: quae cum Deus in ea tentari videatur, merito iusta est factis Canonibus exulare;

a C. qualiter & quando. el. ext. cod. b Cap. 2. ext. cod. c C. inquisitione. §. tertia. vers. ad hac. ext. cod. d Car. cod. tit. in o. c. C. fm. eo. 22. in o. f C. super his. §. cum aut. ext. eo. 22. g d. c. super his. §. cum aut. ext. eo. 22. h gl. rub. ex. de pur. vulg.

licet enim quoddam singulare certamen invisse divina probat historia, nunquam tamen ut id pro lege teneatur, divina sanxit autoritas.

Quid fit Canonica purgatio. Et quales esse debent compurgatores. h. d.

Canonica purgatio dicitur, quae factis Canonibus comprobata: ut cum a de crimine infamatus, iure se non esse tali crimine, vel macula inquinatum & cum compurgatorum manus eundem a crimine immunem, & verum credere illum jurasse, ipsa quoque iurejurando firmat. Erunt autem compurgatores huiusmodi honestatis & opinionis, ut verisimile sit, eos amore, vel odio, vel obtentu pecuniae non dejerare: necesse etiam est, ut eos, quem purgare intendunt, vitam & mores notos habeant.

Deficiens in purgatione habetur pro convicto. Et super iuramento non est indicienda purgatio. h. d.

Quicumque b verò in Canonica purgatione defecerit, perinde puniendi sunt, atque si de crimine, de quo diffamati fuerint, legitime convicti, vel confessi fuissent: nisi tamen aliud iudicantis aequitas statuendum duxerit. Planè super notorio e nulli erit indicienda purgatio, sed tantum condemnationis promulganda sententia: cum patrat sceleris evidentia, neque accusatoris clamore indigeat.

Criminum quadam solum Deum laedunt, quadam etiam homines. h. d.

Criminum autem quaedam divinae maiestatis laedorem continent: quaedam verò & hominibus damnum irrogant. Quae Deum principaliter laedunt, haec tamen habentur, simonia, haeresis, schisma, apostasia, sacrilegium, maledicentia, sacrilegium. Hominibus vero laesionem inferunt, homicidium, adulterium, stuprum, rapina, furtum, usura, falsitas, iniuriae: de quibus distinctius, sed tamen breviter videamus.

DE SIMONIA.

TITVLVS III.

Quid fit Simonia, & unde dicta. h. d.

Simonia d nihil aliud est, quam studiosa voluntas, sive cupiditas emendi, vel vendendi spiritualis, vel spiritualibus annexa. Vel, simonia est rei spiritualis vel spiritualibus annexa, cum aliquo temporali facta commutatio. Appellata est autem a Simone mago, qui primus huius detestandi sceleris auctor fuit.

Simonia aut est simplex conventionalis, aut est realis subdividitur in realem conventionalem, & realem mentalem. h. d.

Simonia duplex est species. Nam aut est conventionalis, aut mentalis. Conventionalis est, cum aut aliquid datum est, vel de danda in posterum traditum intercesserit, & conventio. Mentalis est, cum nullum quidem intercesserit factum e, sed sola prava dantis, aut recipientis mens & intentio concurret: & propterea rudi, sed congruenti vocabulo mentalis appellatur.

Cuiuscumque muneris receptione Simonia contrahitur. Et appellatione pecuniae continetur, quidquid homini habere in terra. h. d.

Contrahitur f autem Simonia, non modo cum pecunia ipsa pro re facta datur, aut recipitur, vel danda & recipienda tacite vel expresse conventum fuerit: verum etiam cum dans à lingua, vel obsequio recipientis munus exigit. Cum enim spiritualia tribuens, munit ab omni munere excutere debeat, id tunc facere intelligitur, cum pro divinis rebus non solum pecuniam nullam, sed nec humanum obsequium, aut gratiam ali-

a Cap. quotiens. extr. de purg. can. & eam. monum. eod. tit. b C. cum lex. ubi gl. & c. inter sibi iudicatos. extr. de purg. Canon. c C. pen. ext. dist. 22. d gl. in sum. 1. §. 1. e ext. canon. 2. cod. tit. f gl. in sum. 1. §. 1.

quam requirit. Et sicut pro manus impositione non debet Episcopus a, ita nec minister, nec notarius, in ordinatione, pro voce vel calamo, pecuniam recipere. Pecuniam vero hoc loco accipimus, quidquid homines habent: hoc enim nomine idem omnia continentur, quia antiqui, quidquid ferme habebant, in pecoribus habebant. Contrahitur ergo simonia, cum quis sacra quodammodo in commercium deducit.

Tunc plura capita, ex quibus committitur simonia, h. d.
Sed b & tunc quoque simonia committi dicitur, cum quid pro personis Ecclesiasticis deducendis in sedem, vel sacerdotibus instituendis, aut sepeliendis mortuis, seu pro nubentium benedictionibus, accipitur. Is quoque, qui pro electione praxia largitur, quia per electionem pervenit ad consecrationem, perinde simoniacus habebitur, ac si pro consecratione munera dedisset.

Simoniace dicitur quis electus, etiam si quid ignorante eo datum fuerit, vel promissum, h. d.

Nec distinguemus c, sciente, a ignorante eo, qui promissionis, vel dationis alicujus interventu postmodum electus fuit, promissum quid, vel datum fuerit: quamvis enim electus tempore dationis, vel promissionis conscius non fuerit, non propterea minus electio rei probanda erit.

Episcopus non potest dispensare cum electo simoniace, licet ignorans, sed bene super assertionem beneficii simpliciter praxia tamen respiciatur, h. d.

Sed videamus, an post reprobam electionem cum eo super praxatione, ad quam quis sic electus fuerit, possit Episcopus dispensare: & constitutum est, non posse quamvis d circa eum, qui per simoniam pravitatem simpliciter beneficium recipit, post liberam resignationem Episcopi dispensatio toleretur.

Datum in dispensationem eligendi, vel alio etiam reclamante, non facit electionem simoniacam, h. d.

Plane si constat eos, qui quid dederint, vel promiserint e, quod per fraudem in dispensationem eligendi dolo malo id fecerint, aut electo ipso non modo ignorante, sed etiam reclamante, nec aliquando ratum habente, se cura electio minime reprobanda erit: alioquin contineret, quod factum infidias inimico parantis innocenti damnosum existeret, & vir malus de fraude sua commo- dum reportaret.

Simoniace ordinari cum suo ordinato & Clerico mediatore esse dependens, laicus vero mediator excommunicatur, h. d.

Ac veluti variis modis simoniaca labe committitur, sic etiam variis penis simoniacos perculli, admonendi sumus. Nam si quis, ut ordinetur, pecuniam Episcopo obtulerit f, & qui turpissimi lucri commodo Sancti Spiritus gratiam vendere g tentaverit, amissionis proprii gradus periculo subiacet: & qui ordinatus est, a dignitate, quam pecuniis acquisivit, erit prolix alienus. Si quis vero h tam turpibus & nefandis datis, vel acceptis mediator exiterit, siquidem Clericus, erit a proprio gradu deiciendus: si vero Laicus, anathematizandus erit.

Ordinatus a simoniaco non simoniace, & simoniace non simoniace ordinatus confertur, non sunt deponendi, h. d.

Hec ignorantia, nec attractionis excusat violentia, sed simoniaci simoniace ordinati, vel ordinatores existunt. Ceterum si quis a simoniaco quidem, non tamen simoniace, ordinem susceperit, aut simoniace non simonia-

a Can. i. extr. eod. tit. b Cap. non satis. & cap. seq. extr. eod. tit. c Cap. non satis. extr. eod. tit. d Cap. extr. de elec. e Cap. non satis. extr. eod. tit. f Can. si quis. g. e. h. Can. quando Episcopus. h. quod si aliter. 24. dist. 11. h. Can. si quis Episcopus. i. q. 1.

cus ordinem contulerit, misericorditer in Ecclesia sustinendi erunt: hos enim facit simoniacos, non reatus criminis, sed ordinatio, vel susceptio simoniaci.

Beneficium consecutus simoniace per accusatorem convictus privatur beneficio, & deponitur per inquisitionem vero privatur quidem beneficio, sed post peractam poenitentiam in suo ordine permittitur ministrare, h. d.

Quod a simon ordinem quis, sed beneficium Ecclesiasticum data pecunia consecutus fuerit, multum interest, per accusationem, an per inquisitionem quis convictus fuerit. Primo enim casu non solum Ecclesia privandus erit: posteriore vero, postquam ab Ecclesia, quam sibi per pecuniam comparaverat, amotus fuerit, & injunctam poenitentiam egerit, in susceptis ordinibus ministrare permittendus erit.

Cum parvulis, qui cupiditate parentum Ecclesias sunt consecuti, post liberam resignationem potest dispensari, h. d.

Quoniam b qui parvuli parentum cupiditate Ecclesias per pecuniam sunt consecuti, ob peccatum factum non modo a sacris ordinibus non sunt removendi: verum etiam postquam eas omnino dimiserint, si Canonice in eisdem vivere voluerint, pro magna misericordia sustineri poterunt.

Idem iuris est de accessorio, quod de principali, h. d.

Nec objiciat quis, non consecrationes emisse se, sed quae ex consecratione proveniant. Nam sicut anima sine corpore corporaliter vivere non potest, sic corporalis Ecclesia, vel dignitas, & ordo Ecclesiasticus sine rebus corporalibus parum proficiet. Quisquis igitur eorum alterum vendit, sine quo alterum haberi non contingit, neutrum inventum reliquisse intelligitur.

Quilibet admittitur ad accusandum simoniacum. Et solus simoniacus inter peccatores missam non celebrat, h. d.

Hypus autem criminis tanta est labe e, ut etiam servi adversus dominos, & quilibet criminosis admittantur ad accusationem. Item omnis peccator missam celebrare potest, praeterquam simoniacus: quem adeo quilibet, ut ab ordine male accepto removeatur, accusare potest, ut nec meretrix excludatur.

Oblatum sponte, vel datum gratis redimenda molestiae super iure questio indebita non inducit simoniam, h. d.

Sciendum tamen est, non datione qualibet, aut receptione simoniam contrahi: nam si quid sponte, pure d, sine pacto, & conventionione, & taxatione qualibet fuerit gratis oblatum, id sine scrupulo simoniace pravitatis recipi poterit. Idem obtinet ex contrario, si quid non sponte quis dederit, sed ut indebita illatam molestiam super questu iure redimat, dare coactus fuerit.

Tununtur prelati committentes vices suas sub anno censu, h. d.

Demum sciendum est tam Lateranensi, quam Turonensi concilio statuente, Canonice distractioni prelatos eos subjacere, qui vices suas e, vel Ecclesias sub anno censu concedunt: quia dum sacerdotium sub huiusmodi mercede venale disponunt, ad aeterna retributionis praemium consideratio non habetur.

Tununtur aliquid recipientes pro concedenda docendi licentia, h. d.

Pro docendi f quoque licentia concedenda nullus cuiusque consuetudinis obtentu aliquid exigere debet, & qui secus fecerit, ab Ecclesiastico beneficio fiet alienus: dignum enim videtur, ut in Ecclesia fructus sui laboris non habeat, qui cupiditate animi, dum vendit docendi licentiam, Ecclesiasticum profectum nititur impedire.

a Can. dilectus ubi etiam gl. in vers. amoto. eo. 11. ex. b C. si quis. ius. h. quamvis. extr. eod. c. tanta. extr. eod. tit. d. C. tua. no. 4. si vero. extr. eod. tit. e. Can. 1. 2. & seq. extr. ne prelat. vic. suas. f. Can. 1. 2. & per totum m. extr. de magist.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN